

Ida-Virumaa Kutsehariduskeskuse rahvusvaheliste suhete strateegia 2022–2027

1. Sissejuhatus

Käesolev strateegia on Ida-Virumaa Kutsehariduskeskuse (edaspidi: kool) rahvusvaheliste suhete strateegiline alusdokument. Rahvusvahelistumise strateegia tugineb kooli arengukavale, Elukestva õppe strateegia kutseharidusprogrammile ning Tark ja Tegus Eesti 2035 visioonidokumendile. Strateegia eesmärk on seniste kogemuste ja saavutuste põhjal välja tuua kooli rahvusvahelise tegevuse arengu- ja tegevussuunad, kaardistades peamised eesmärgid ja nende saavutamiseks vajalikud meetmed.

Rahvusvaheline mõõde on tänaseks kujunenud Eesti kutsehariduse lahutamatuks osaks ning see mõõde on läbiv kõigis kooli töövaldkondades. Rahvusvahelises töös osalemine pole eesmärk omaette, vaid on organisatsiooni võimalus uute teadmiste loomiseks, avatud hoiakute kujundamiseks ning õppijate ja töötajate arendamiseks või motiveerimiseks läbi õpirände ja teiste rahvusvahelise koostöö vormide.

Kooli visioon ja missioon

Kool on asunud koostama uut arengukava, mis valmib 2021. aasta lõpus. Hetkel toetub strateegia koostamisel olevale arengukava projektile.

Rahvusvahelistel suhetel on oluline roll kooli uuenenud visiooni ja missiooni elluviimisel. Rahvusvaheline aspekt on väga olulise tähtsusega piirkonna arengus ning koosmelses õppimises ja õpetamises.

Visioon: Oleme avatud ja tegus piirkonna arengutesse panustav elukestva õppe keskus.

Missioon: Koosmeeles õppimine ja õpetamine.

1.1 Strateegia alusdokumendid

Rahvusvahelistumise strateegia alusdokumendid:

- [Ida-Virumaa Kutsehariduskeskuse arengukava 2018-2021](#)
- IVKHK arengukava 2022-2025 kavand
- [Haridusvaldkonna arengukava 2021–2035](#)
- [Uuring “Eesti tööturg täna ja homme 2019-2027](#)
- [Elukestva õppe strateegia](#)
- [Erasmus+ programmijuhend 2021–2027](#)
- [Erasmuse õpirände kvaliteedistandardid](#)

1.2 Kooli õpirände aluspõhimõtted (läbivad eesmärkides, meetmetes ja tulemustes):

- Kaasamine (kõikide valdkondade 4. ja 5. taseme erialad; erivajadusega ja vähemate võimalustega õppijad) ja mitmekesisus;
- Keskkonnasäästlikkus ja keskkonnavaline vastutus;
- Aktiivne osalemine rahvusvahelistes, sh Erasmus+ programmi ellu viivate organisatsioonide võrgustikes;
- Kvaliteet, motiveerimine ja turvalisus;

- Kogemuste väärtustamine, jagamine ja rakendamine õppetöö arendamisel (nii õppijate kui ka töötajate tasandil).

1.3 Lühidalt rahvusvahelise töö ajaloost:

Esimesed õpiränded toimusid 2005. aastal Ida-Virumaa Kutsehariduskeskuse moodustanud koolides (kolm kutseõppeasutust Ida-Virumaal), samast aastast on korraldatud ja läbi viidud erinevaid projekte Leonardo da Vinci, Comenius, Euroopa Noored, Nordplus, ESF, VANKeR, Grundtvig, Erasmus+ KA1 ja KA2 programmide raames. Ida-Virumaa Kutsehariduskeskusel on toimiv koostöövõrgustik partnerkoolidega Eestis ja välismaal. Koolil on tulemuslikud koostöösuhted Saksamaa, Prantsusmaa, Suurbritannia, Itaalia, Hollandi, Hispaania, Austria, Portugali, Soome, Rootsi, Ungari, Horvaatia, Sloveenia, Ukraina, Gruusia, Armeenia, Venemaa, Läti ja Leedu haridusasutuste ning ettevõtetega. 2017. aastal alustati koostöölepingute sõlmimist partnerkoolidega.

Ülevaade õpirändes osalenud õpilastest ja töötajatest 2015-2020:

2015 - 33 õpilast

2016 - 42 õpilast ja 23 töötajat

2017 - 103 õpilast ja 35 töötajat

2018 - 23 õpilast ja 8 töötajat

2019 - (36 õpilast ja 8 töötajat), edasi lükatud COVID-19 viiruse leviku tõttu

2020 - (73 õpilast ja 16 töötajat), edasi lükatud COVID-19 viiruse leviku tõttu

2. Lühikokkuvõtte arengukava eelmise perioodi rahvusvahelisest tööst

Rahvusvahelise töö (sh õpirände) sihtväärtused on määratud varasematel perioodidel kooli arengukavas/rahvusvaheliste suhete strateegias. Strateegia eesmärkide täitmiseks kavandatakse täpsemad tegevused õppeaasta tööplaanides. Tööplaanide täitmist jälgitakse ja analüüsitakse nõukogu koosolekul, kus antakse ka ülevaade rahvusvahelisest tööst. Projektide tulemustest antakse ülevaade kooli nõunike kogule.

Tagasiside

Lisaks riiklikele rahulolu-uuringutele peab kool oluliseks iseseisvalt tagasiside koondamist sh õpirändega rahulolu mõõtmist. 2017-2019 aastatel on läbi viidud rahulolu-uuringud selgitamaks, mis on meeldinud ning mis on osutunud raskeks. Peamise raskusena on välja toodud kohanemine võõras keele- ja kultuurikeskkonnas.

Välishindamine

2018. aastal toimus koolis Erasmu + süsteemiaudit, mis tõi välja **sagedasema rahvusvaheliste tegevuste ülevaatamise vajaduse**. Seoses muutunud nõuetega arengukava koostamisele, on arengukava periood lühem ning tegevuskava koostatakse edaspidi ainult üheks aastaks, mis võimaldab paindlikult planeerida ja kiirelt reageerida rahvusvahelise töö muutunud eesmärkidele. Erasmus+ eesmärgid püstitatakse septembrikuus koos erialajuhtidega. Välispraktika ja stažeerimise kvaliteedi tõstmiseks ning tagamiseks toimuvad üks kord kvartalis projektide vahekokkuvõtted (projektijuht ja arendusosakonna juht). Kord aastas juunikuus toimub Erasmus+ tulemuste konverents. Auditis toodi veel välja õppijate **õpirändele kandideerimise lihtsustamise vajadus** ja selles osas on kool vähendanud kandideerimiseks vajalike alusdokumentide loetelu, lisaks on määratud kandideerimisdokumentide vormistamise abistaja (karjäärinõustaja) ning ka Erasmus+

isiklik nõustamine on muutunud kättesaadavamaks. Kord aastas toimub välispraktika korraldamise ja läbiviimise korra ülevaatamine/täiendamine vastavalt muutuvale olukorrale.

Soovitusena toodi välja **õpirände pikendamise vajadus**, sest 2 nädalat ei pruugi olla kõige optimaalsem õpiväljundite saavutamise eesmärk. Hetkel on asutud planeerima pikema õpirände piloteerimist igas valdkonnas (4-5 nädalat). Samas on alles jäänud võimalus 2-nädalasele välispraktikale erandjuhuna, et võimaldada välispraktikal osalemist nendele õppijatele, kes perekondlikel põhjustel või tervises seisundi tõttu ei saa kauemaks ajaks jääda.

Lisaks toodi välja **keelekursusele suunamise vajadus**. Selleks on iga välispraktikale valitud õpilane suunatud OLS platvormile inglise keele oskuse testimiseks ja keelekursuse läbimiseks vastavalt testi tulemusele. Erituge vajavatest õpilastest moodustakse rühm ning nende jaoks toimub inglise keele kursus kooli õpetajaga. Kursus koosneb kahest osast: turvalisuse tagamine reisil ja turvalisuse tagamine töökohal, kus õpilased harjuvad kasutama erialast sõnavara.

Kooskõlas välishindamise tulemustega on lisaks plaanitud igal aastal õpirändele saata 1-2 HEV õpilast.

2.1 Eelmise arengukava perioodi rahvusvahelise koostöö eesmärgid ja saavutatud tulemused:

1. Rahvusvahelise partnerluse hoidmine ja arendamine, koostöövõrgustiku laiendamine.

Eelmisel perioodil lisandus 8 uut koostööpartnerit. Olemasolevate partneritega on sõlmitud 6 koostöölepingut (Armeenia, Venemaa, Gruusia, Prantsusmaa koolidega). Jätkub lepinguliste koostööpartnerite ringi laiendamine. Kool korraldab rahvusvahelist teatrifestivali ja keevitajate kutsevõistlust. Plaanis on muuta rahvusvaheliseks ka juuksurite võistlus.

2. Välispraktikate korraldamine õppijatele ja töötajatele andmaks neile võimalust areneda erialaselt ja isikuliselt, täiendada oma võõrkeeleoskust, tundma õppida teisi kultuure ning saada tööturul konkurentsivõimelisemaks. Samal ajal korraldada partneritele praktika ja stažeerimine Eestis.

Koolis on koostatud projektide edukamaks elluviimiseks välispraktika korraldamise ja läbiviimise kord.

Õpirändes osalejad:

2017 - 103 õpilast ja 35 töötajat

2018 - 23 õpilast ja 8 töötajat

2019 - 36 õpilast ja 8 töötajat (pikendatud seoses pandeemiaga)

2020 - 73 õpilast ja 16 töötajat (pikendatud seoses pandeemiaga)

Õpetajate ja õpilaste õpirände kogemusi on jagatud õpirändeprojektide kokkuvõtvatel konverentsidel, mis toimuvad üks kord õppeaasta lõpus (I ja II kursuse õpilastele). Vaata täpsemalt [tulemusi](#). Pärast õpirändeid on läbi viidud erinevatel erialadel meistriklasse ja töötubasid.

3. Koostööprojektide läbiviimine, et panustada kooli arengusse, leida uuenduslikke lähenemisviise kooli edasiseks arenguks, samal ajal jagada kooli parimaid kogemusi ja häid praktikaid välispartneritele.

- 01.10.2017 - 30.03.2021 on ellu viidud Interaktiivse ja animeeritud joonestamise õppevara arendamise projekt

- 01.03.2018 - 31.08.2021 kaasaegse ja konkurentsivõimelise merehariduse arendamise projekt Kesk-Läänemere piirkonnas (Interreg programm), mille ühe tulemusena valmis ka [dokkerite õppekava ja õppematerjal](#).

- 01.01.2018 - 30.06.2021 viidi läbi “Alusta oma äri” projekt.

- 01.01.2018 - 21.12.2019 viidi läbi noorteprojekt „Noored esindajad ühinevad rahu ja koostöö eesmärgil“.

Rahvusvahelistel projektidel on väga mitmekülgne mõju õppetöö kvaliteedile ja arengule. Lisaks osaleti rahvusvahelistel kutsevõistlustel [Itaalia ja Budapesti koostööpartnerite juures](#), [Builder 2019](#), [Nevskie Berega](#), „[Kurzeme Elektripaigaldus 2020](#)“ ja „[Mehhatroonika 2020](#)“.

4. Kooli töötajate osalemine täiendõppes Euroopa Liidus ja kolmandates riikides.

Vaadeldud perioodil osalesime Välisministeeriumi ja SA Innove arendusprojektis, mille eesmärk oli Ukraina kutsehariduse toetamine ja arendamine. Gruusia arendusprojekti jätkutegevusena teeme koostööd Telavi ja Tbilisi kutsekoolidega. Pikki aastaid on toimunud koostöö ka Armeenia teeninduskooliga (Armeenia-Kreeka Kolledž) õpilaste-õpetajate õpirände valdkonnas ja Peterburi partneriga (Avtodorožnoi Kolledž), kes osaleb kooli rahvusvahelisel kutsevõistlusel (Viru Welder).

5. Välisspetsialistide ja õppejõudude kaasamine võõrkeelse õppetöö arendamiseks koolis.

Toimus koostöö USA saatkonnaga, 2 aastat järjest keelespetsialistid-nõustajad panustasid keeleõppe arengusse ning nõustasid kooli inglise keele õpetajaid.

Enne koroonakriisi võeti igal aastal vastu 10-15 töötajat partnerkoolidest stažeerima meie koolis ja partnerettevõtetes.

6. Õppereiside ja õppekäikude korraldamine arvestades iga õppekavarühma arenguvajadusi (erialased näitused, messid, kutsevõistlused, koolide ja ettevõtete külastused).

Kool korraldab oma eelarvest õppereise õpilaste motiveerimise ja arendamise eesmärgil (enne koroonakriisi toimus 10 õppereisi Euroopasse õpilastele ja õpetajatele). Kool on soetanud vajaliku bussi õppereiside läbiviimiseks.

7. Olla usaldusväärne partnerkool, kooli maine tõstmine rahvusvahelisel tasandil.

On sõlmitud uusi koostöölepinguid partnerkoolidega. 2018. a uuendati inglise- ja venekeelset kodulehte. Kool on korraldanud töötajate keeleoskuse arendamiseks inglise keele klubisid. Projektide edukamaks elluviimiseks on koostatud kooli välispraktika korraldamise ja läbiviimise kord.

3. Rahvusvaheliste suhete strateegilised eesmärgid, meetmed ja sihttasemed

Käesoleva perioodi rahvusvaheliste suhete **üldised eesmärgid on kvalitatiivsemad**. Rahvusvahelise töö sh õpirände eesmärk perioodiks on, et õpiränne oleks laiendatud kõikidele 4. ja 5. taseme erialadele, õpirände võimalust pakutaks ka 3. taseme õppijatele, õpirände kestus oleks pikem, õpiränne saavutaks stabiilsuse nii õppijate kui ka töötajate hulgas, tulemused oleks tõhusalt integreeritud õppetöösse, õppekava- ja kooli arendamisse. Õpirände korraldamise aluseks on **konkurents ja kvaliteet**. Õpirännet nähakse kui motiveerimise ja tunnustamise tööriista.

Missiooni ja visiooni elluviimiseks panustab kool rahvusvaheliste suhete arendamisse järgmiste strateegiliste valdkondade kaudu:

3.1 Mobiilsus

Õpiränne on oluline rahvusvahelistumise indikaator. Lisaks on õpirände kogemus tõestanud, et see aitab kaasa nii õpetaja kui ka õpilase professionaalsele arengule ning edukale toimetulekule tööturul. Vähem tähtis ei ole õpirände kasu maailmavaatele, keeleoskusele ja toimetulekule. Kool toetab oma õppijate ning töötajate osalemist õpirändes ja peab oluliseks stabiilsuse saavutamist, õpirände

kvaliteedi tagamist ning omandatud kogemuste kasutamist õppetöö kvaliteedis ning mobiilsuse kasutamist motivaatorina.

**Kool planeerib õppijate ja töötajate õpirände sihttasemeid protsendina, et reageerida võimalikule kasvu- ja langustrendile, mis õppijate ja töötajate arvus toimuda võivad.*

3.1.1 Peamised eesmärgid, meetmed ja sihttasemed õppijate mobiilsuse valdkonnas:

1. Õpirändes osalevate õpilaste arv igal aastal kasvab (kool arvestab Covid-19 levikuga);

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Sihtväärtus	planeeritud	planeeritud	planeeritud	planeeritud	planeeritud	planeeritud
õpirändes osalevate õpilaste arv	3 %	3%	4%	4%	5%	5%

2. Kool on taganud õpirände võimaluse 2028. aastaks kõikidel 4. ja 5. taseme erialadel;

3. Õpilasvahetuse põhivorm on Erasmus+ programm, kuid kaardistatud on ka teised võimalused;

4. Kasulikud kogemused on tulemuslikumalt integreeritud. Pärast õpirännet jagatakse kogemusi oma õppegrupis ning seejärel õpirände kokkuvõtvatel konverentsidel 1 kord õppeaasta lõpus, kuhu on kaasatud ka õpirände edukamad vilistlased (I ja II kursuse õppijate kaasamine õpirände kvaliteedi tagamise eesmärgil);

5. Õpirännete kestus on pikem kui eelneval perioodil. On piloteeritud õpirände pikemat kestust igas valdkonnas. Vajaliku eeltööna on ühildatud praktika ja välispraktika periood;

6. HEV õppijate kaasatus ning tõhusam toetus õpirändel - on alustatud piloteerimisega lähiriikides ning kaasatud tugikeskuse töötajad õpirände planeerimisel ning on välja töötatud toetusmeetmed koostöös partneritega;

7. On tõstetud õpirände kvaliteeti – I kursuse õpilaste õpirände kaardistatus ja õpirände võimaluste tutvustus, õppijate keeleoskus on paranenud (keelekubi ja kursused), I ja II kursuse õppijad on kaasatud õpirände tulemuste tutvustamisele, koostatud on õpirände juhendmaterjal (Erasmuse ABC), on välja töötatud valikupõhimõtted;

8. Viimastel aastatel on seatud 4. ja 5. taseme sisseastujate hulgas prioriteediks võimalusel ka võõrkeelte oskus, et tagada sobivate kandidaatide olemasolu õpirändeks. Ka järgneval strateegia perioodil on õppijate vastuvõtul sama eesmärk;

9. Igal aastal on vastu võetud 40-45 õppijat partnerkoolidest.

3.1.2 Peamised eesmärgid, meetmed ja sihttasemed õpetajate ja töötajate mobiilsuse valdkonnas:

1. Õpetajate ning toetava personali õpirändes osalejate arv igal aastal kasvab. Kool arvestab õppijate arvuga ning kavandab osalevate õppijate arvu %-na, mis arvestab ka õpilaste kasvu- ja langustrende.

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Sihtväärtus	planeeritud	planeeritud	planeeritud	planeeritud	planeeritud	planeeritud
töötajate õpirännete arv	8%	8%	9%	9%	10%	11%

2. Kooli töötajate võõrkeele oskus on paranenud (inglise keele klubid, kool on panustanud keeleoskuse arendamisel omavahenditega ning on soosinud iseõppimist) ning uute töötajate värbamisel on oluliseks valiku kriteeriumiks võõrkeeleoskus;
3. Toimub stažeerimine ettevõtetes (igas valdkonnas on piloteeritud);
4. Rahvusvahelises koostöös omandatud kasulikud kogemused on jagatud ja rakendatud õppetöösse, kord õppeaasta lõpus toimival konverentsil on antud ülevaade peamistest tulemustest;
5. On rakendatud välisõppejõudude meistriklasse töötajatele, meie õpetajad on korraldanud meistriklasse partnerkoolides.

3.2 Hariduse kvaliteedi parandamine sh õppekavaarendus:

Väga oluline on vastastikune teadmiste, kogemuste vahetus ja üksteiselt õppimine, samuti tulemuste rakendamine õppetöö kvaliteedi parandamiseks ning õppekavaarenduseks.

1. Jätkuvalt on välja töötatud ja esitatud erinevaid projekte õppetöö mitmekesistamiseks ja kvaliteedi tagamiseks (sh koostööprojekte).
2. On läbi viidud rahvusvahelised kutsevõistlused – Viru Welder rahvusvaheliste osalejate osakaalu kasvatamine mitmekesistamise eesmärgil kahe uue koostööpartneri võrra (kokku 8), juuksurite kutsevõistluse rahvusvaheliseks muutmise.

3.2.1 Õppekavaarenduse valdkonna peamised eesmärgid, meetmed, sihttasemed:

Kooli rahvusvahelised koostööpartnerid ja valdkonnaekspertid (*vt täpsemalt punkt 5 rahvusvahelistumise meeskond*) panustavad rahvusvaheliste tegevuste kaudu õppekavaarendusse, erinevate meetodikate väljatöötamisse ja erialaõpetusse.

1. Õpirände tulemused on lõimitud organisatsiooni töösse sh õppekavaarendusse ning õppetöö arengusse, on välja töötatud ja rakendatud analüüsisüsteem, läbi viidud meistriklasse, loenguid, konverentse;
Aastaks 2027 on igal valdkonnal (7 kutseala valdkonda ja üldained) vähemalt üks välismaine partnerkool, kellega kord aastas toimub parimate praktikate jagamine ja rakenduskavade arendamine koostööna.
2. Koostööprojektid on koostatud ja esitatud õppetöö mitmekesistamiseks ja kvaliteedi tagamiseks.
3. Välispartneritega koostöös on loodud ühised valikmoodulid samadel erialadel. Kutse- ja üldainete õpetajate kompetentside kasutamine (valikmoodulid, praktiline töö koolis, teemade kaupa, üldained, lõimitud ained).

3.3 Rahvusvahelistumise valdkonna eesmärgid, meetmed, sihttasemed

1. Erialaspetsialistid/kutseõpetajad partnerkoolidest või ettevõtetest on kutsutud/kaasatud Erasmus+ raames õppetöö läbiviimisesse.
2. Töötajate keeleoskuse arendamise eesmärgil on kaasatud keelespetsialistid (tihe koostöö USA või Suurbritannia saatkondadega).
3. Rahvusvahelised õppekavad on välja töötatud (IT, turism, logistika) ja vastuvõtt välismaalastele ingliskeelsetele õppekavadele on avatud.

4. On korraldatud rahvusvahelised kutsevõistlused (kool korraldab 3 rahvusvahelist kutsevõistlust) - Viru Welder keevitajate võistlus, Northern Beauty juuksurite võistlus, 5 aasta pärast veel üks ning 5 aasta pärast osaleb kool igast valdkonnast (kokku 7) vähemalt ühel rahvusvahelisel kutsevõistlusel.
5. Rahvusvahelised võrgustikud - iga valdkond on rahvusvahelistunud ja igas valdkonnas on oma RV suhete edendaja, kes arendab RV koostööd ja võrgustikku arendusosakonna koordineerimisel.
6. Pidev kooli meeskonna võõrkeelte oskuste areng ning värbamise valikukriteeriumides võõrkeelte valdamise nõue.

4. Rahvusvaheline kommunikatsioon

Koolil on eraldi meetmed rahvusvaheliseks teavitustööks:

1. Aktiivne koostöö partnerkoolidega, uute suhete loomine;
2. Teavitustegevus erinevate turunduskanalite kaudu ning turunduskanalite ajakohasena hoidmine (koduleht, sotsiaalmeedia kanalid, infomessid, õpirände konverents, artiklid ajalehtedes). Lisaks töötatakse välja Erasmuse ABC, mis lisatakse ka kodulehele;
3. Kool kuulub üle-Euroopalisse hotelli- ja turismikoolide liitu (AEHT), mille kaudu toimub regulaarne suhtlus ja infovahetus.

5. Rahvusvahelistumise meeskond

Kooli rahvusvahelistumise meeskonda kuuluvad arendusjuht, Erasmuse koordinaator, õppedirektor ja koolijuht. Lisaks on plaanis rakendada igas valdkonnas nõ oma rahvusvahelise töö edendaja/vastutav õpetaja, kes panustab rahvusvahelise töö arendamisse ja korraldamisse. Koordinaator igas valdkonnas on vajalik kooli suuruse tõttu, et tagada töö tulemuslik juhtimine.

Koolil on mitmekülgne kogemus väljastpoolt tulevate õppijate ja õpetajate vastuvõtmisel. Väljakujunenud süsteemi alusel määratakse vastuvõetavatele õpilastele ning õpetajatele kontaktisik.

6. Strateegia elluviimine

Strateegia elluviimist jälgib kooli nõukogu iga kuu ja kooli nõunike kogu kord poolaastas. Strateegias toodud eesmärkide realiseerimiseks kavandatakse õppeaasta täpsemad tegevused kooli tööplaanis ning valdkondade tööplaanides. Kord poolaastas toimub kooli nõukogu tasandil seire tegevuste elluviimise kohta ja tegevuskava kokkuvõtete esitamine. Kord õppeaastas toimub nõukogu koosolekul rahvusvahelise töö tulemuste arutelu. Nõunike kogule tutvustatakse õppeaasta tegevuskava täitmise kokkuvõtet õppeaasta lõpus. Lisaks hinnatakse strateegia elluviimist ja rahvusvahelise töö tulemuslikkust ka välishindamisel (sh kvaliteedi hindamisel).